

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-81/23-P

Název	Základní škola Záchlumí, okres Tachov, příspěvková organizace
Sídlo	Záchlumí 32, 349 01 Stříbro
E-mail	zs.zachlumi@seznam.cz
IČO	70982422
Identifikátor	650033558
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Chabrová
Zřizovatel	Obec Záchlumí
Místo inspekční činnosti	Záchlumí 32, 349 01 Stříbro
Inspekční činnost na místě	30. 1. 2023 – 31. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“) a školní družiny (dále „ŠD“).

Zřizovatel Obec Záchlumí s účinností od 1. 1. 2022 rozdělil právní subjekt ZŠ a MŠ Záchlumí na dva samostatné subjekty základní a mateřskou školu.

K datu inspekční činnosti se ve dvou třídách prvního až pátého ročníku ZŠ vzdělávalo celkem 34 žáků (z toho 10 žáků z prvního až třetího ročníku prostřednictvím individuálního vzdělávání) a deset dětí v přípravné třídě. Vzdělávání v ZŠ je realizováno podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“). Základem pro práci v přípravné třídě je školní vzdělávací program (dále „ŠVP“), který je vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Škola vykázala tři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), z nichž dva se vzdělávají podle individuálních vzdělávacích plánů a jeden s podporou asistenta pedagoga. V přípravné třídě jsou vzdělávány čtyři děti se SVP, z nichž dvě se vzdělávají s podporou asistenta pedagoga, jedno podle individuálního vzdělávacího plánu a jedno dítě je s odlišným mateřským jazykem.

Na základní vzdělávání vhodně navazuje činnost školní družiny. K pravidelné docházce bylo v jednom oddělení zapsáno 25 žáků. Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá podle ŠVP pro zájmové vzdělávání (dále „ŠVP ŠD“), který vychází z koncepce základní školy s cílem vést žáky ke smysluplnému využívání volného času. Provoz je nastaven tak, aby vyhovoval žákům i zákonným zástupcům.

Školní stravování pro žáky poskytuje školní jídelna, která je součástí právního subjektu Mateřská škola Záchlumí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“), která působí ve své funkci od 1. 7. 2022, vypracovala pro nový subjekt ŠVP ZV s posílenou časovou dotací ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace a ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, doplněné o prvky etické výchovy.

Dále vytvořila ŠVP pro přípravnou třídu, školní družinu a zpracovala povinnou školní dokumentaci, která je funkční a srozumitelná pro všechny účastníky vzdělávání.

Zřídila školní poradenské pracoviště, kde se jako výchovná poradkyně zabývá problematikou vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných. Dalším členem je metodička prevence, která ve spolupráci s pedagogickým týmem sestavuje „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok, koordinuje jeho realizaci a vyhodnocuje jeho naplňování.

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, třídní učitelky, vychovatelky a asistentky pedagoga. Vzdělávání v přípravné třídě poskytovala kvalifikovaná učitelka i asistentka. V základní škole a školní družině bylo vzdělávání zajištěno kvalifikovaně jen částečně. Jedna učitelka nespĺňuje požadovanou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost v základní škole ani ve školní družině, také ředitelka vyučuje v ZŠ jako nekvalifikovaná. Škola doložila, že za nekvalifikované pedagogy hledá náhradu.

Pro svou práci se ředitelka průběžně vzdělává v oblasti školské legislativy, společného vzdělávání včetně problematiky inkluze a integrace žáků. Další vzdělávání ostatních členek pedagogického sboru se však řídí především okamžitou nabídkou vzdělávacích institucí, je spíše nahodilé a není zcela v souladu s potřebami školy. Chybí systematické nastavení profesního rozvoje jednotlivých vyučujících.

Pomocí hospitační činnosti ředitelka průběžně sleduje kvalitu poskytovaného vzdělávání. Záznamy z hospitací však obsahují pouze konstatování konkrétního stavu kvality hodin, ale chybí v nich doporučení pro další rozvoj učitelů v návaznosti na konkrétní opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Z rozhovorů s vyučujícími a z inspekčních hospitací vyplývá, že ve škole nejsou využívány vzájemné hospitace, které by přispěly k podpoře či inspirování nequalifikovaných vyučujících.

Jednání pedagogické rady se konají čtyřikrát ročně, jejich součástí je projednávání zásadních pedagogických dokumentů a informací vztahujících se k průběhu a výsledkům vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů, úpravě tematických plánů, plánování doučování a dalších organizačních záležitostí (soutěže, akce, projekty, nákup učebnic atd.). Chybí nastavení užší spolupráce učitelek v oblasti sjednocení využívání efektivních forem a metod práce, sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků či formativního hodnocení, což se negativně projevilo v úrovni části sledované výuky.

Budova ZŠ je zrekonstruovaná a bezbariérová, žákům jsou k dispozici moderně zařízené odborné učebny (jazyková a počítačová učebna, cvičná kuchyňka a učebna pro pracovní činnosti). Škola využívá zahradu s dřevěným altánem, který je využíván i jako venkovní učebna. Prostor v budově školy i na přilehlém pozemku je zabezpečený před vstupem cizích osob. Žáci byli poučeni o chování a bezpečnosti a prokazatelně seznámeni se školním řádem. Pedagogové vykonávají dohled nad žáky o přestávkách a při doprovodu do nedaleké školní jídelny MŠ, kde je žákům a dětem podávána vyvážená a pestrá strava včetně dostatečného pitného režimu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaných hodinách žáci pracovali s učebnicemi, pracovními listy, kartičkami a plnili úkoly u tabule. Na začátku hodiny učitelky vždy seznámily žáky s obsahem hodiny, méně často je vhodně motivovaly a seznámily s cílem hodiny.

Do jedné třídy byli spojeni žáci prvního, druhého a třetího ročníku, do druhé třídy žáci čtvrtého a pátého ročníku.

Vyučování probíhalo podle rozvrhu, který byl vytvořen promyšleně a efektivně tak, aby se vyučující mohly soustředit na výuku základních naukových předmětů (matematika, český a anglický jazyk), některé předměty, třídy a žáci účelně byli děleni do skupin, ale bylo využíváno i možnosti spojovat žáky různých ročníků na výuku, a to především výchovných předmětů. Žákům tento stav přináší významné bonusy v podobě možnosti učit se navazovat sociální kontakty, inspirovat se a spolupracovat při výuce s různě starými spolužáky.

V průběhu vyučovacích hodin učitelky v malé míře střídaly různé metody a formy práce. Frontální výuka byla využívána k vysvětlení nového učiva nebo zadání úkolů, pro procvičování a upevňování učiva byla volena nejčastěji samostatná práce žáků, méně často pak práce skupinová nebo párová.

Vyučující průběžně poskytovaly žákům zpětnou vazbu, individuální přístup uplatňovaly zejména v průběhu samostatné práce, v případě potřeby poskytovaly radu nebo pomoc. Především v nejnižších ročnících nebyli žáci důsledně vedeni k upevňování pracovních návyků (správné sezení při psaní i čtení, úklid lavice před psaním či správný úchop psacího náčiní) a dodržování pravidel komunikace a chování, což se negativně projevovalo ve sledovaných hodinách.

Práce s chybou nebyla u všech vyučujících, zejména v matematice a českém jazyce, uchopena metodicky správně. Některé vyučující se nezaměřují v dostatečné míře na opravy chyb v sešitech a tím neumožňují žákům dále využít chybu ke svému učení.

Ve sledovaných hodinách vyučující využili didaktickou techniku jen k prezentaci, žáci s didaktickou technikou nepracovali a nebyli účelně vedeni k samostatnému vyhledávání informací.

V pedagogickém sboru zatím není nastaven jednotný způsob hodnocení žáků. Ve většině zhlédnutých hodin pedagogové motivovali žáky průběžným hodnocením, poskytovali jim zpětnou vazbu k jejich práci. Méně časté bylo využití sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že někteří vyučující průběžně nehodnotí výsledky žáků z výchovných předmětů.

Začínající nekvalifikované učitelce je potřeba věnovat důslednější podporu, umožnit jí náslechové hodiny a podpořit ji v dalším systematickém vzdělávání v potřebných oblastech.

Vyučování v přípravné třídě probíhalo v prostorách ŠD podle ŠVP pro předškolní vzdělávání. Deset zapsaných předškoláků vzdělávala kvalifikovaná učitelka za pomoci asistentky pedagoga. Při vyučování vhodně děti motivovaly, přiměřeně střídaly činnosti, metody i formy práce, zařazovaly relaxační chvíle. Snažily se vytvářet podnětné tvůrčí prostředí, neustále opakovaly a upevňovaly pravidla chování a návyky, dobře vzájemně spolupracovaly, koordinovaly vzdělávací i výchovné činnosti, pracovaly s dětmi dle doporučení školských poradenských zařízení (dále „ŠPZ“). Pracovní listy, které vyučující tvoří a využívají, jsou diferencované, s cílem nabídnout zdatnějším dětem více činností. Předškoláci byli aktivní, měli povědomí o číslicích a písmenech.

Aktivity sledované v zájmovém vzdělávání navazovaly na školní vzdělávací program s cílem vést účastníky zájmového vzdělávání ke smysluplnému využívání volného času. V průběhu hospitovaného zájmového vzdělávání probíhaly frontální a individuální činnosti, účastníci byli vhodně motivováni a průběžně motivačně hodnoceni. Vychovatelka využívala rozmanité spektrum výchovně vzdělávacích strategií, z části nabízela účastníkům výběr úkolů dle jejich preferencí. Ti respektovali nastavená pravidla, připravené aktivity pro ně byly motivující, přiměřeně náročné, podněcující ke spolupráci a vzájemné pomoci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výuka na 1. stupni probíhá v souladu se ŠVP ZV. Ke sledování výsledků výchovy a vzdělávání žáků škola využívá standardní interní nástroje (testy, písemné práce, ústní zkoušení), projednává je na pedagogických radách a zveřejňuje ve výročních zprávách. Mezi pedagogy, příp. v metodických orgánech ale není sjednocován přístup k opravám písemných prací, pravidla pro práci s chybou a hodnocení okamžitých výkonů žáků.

Systém poskytování poradenských služeb v rámci školního poradenského pracoviště je funkční a odpovídá potřebám školy. Spočívá především ve včasné odhalování vzdělávacích obtíží či problémů v chování dětí a žáků, volbě a uplatnění adekvátních postupů včetně následného vyhodnocování jejich účinnosti. Škola identifikuje žáky s rizikem školního neúspěchu, v případě potřeby pro ně vypracovává plány pedagogické podpory a realizuje doučování. Doporučení školských poradenských zařízení realizuje v potřebném rozsahu a podpůrná opatření nastavuje vhodně a ve prospěch vzdělávacího pokroku dětí i žáků.

Vyučující v přípravné třídě úzce spolupracuje se ŠPZ, s MŠ i zákonnými zástupci, hodnotí a konzultuje s nimi vývoj dítěte. Informace o dětech předává vyučujícím prvního ročníku.

K přechodu dětí z MŠ do ZŠ přispívá rovněž spolupráce přípravné třídy a MŠ.

Škola doplňuje vzdělávací nabídku o školní a mimoškolní aktivity (zájmové útvary, besedy, exkurze, divadelní představení, sportovní akce aj.), které dávají příležitosti k aktivizaci širší skupiny žáků a přispívají k všestrannému rozvoji jejich osobnosti.

Vedení školy spolupracuje s místními organizacemi a s OÚ Záchlumí, kde v rámci kultury ZŠ zajišťuje vystoupení u příležitosti Setkání seniorů, Vítání občánků, MDŽ, Dne matek či Rozsvěcení vánočního stromu, což podporuje sounáležitost žáků s obcí a regionem.

Škola spolupracuje s okolními školami při pořádání společných akcí (olympiáda, divadlo, výlety apod.), zúčastňuje se akcí pořádaných jinými školami a školskými zařízeními. Zapojuje se do akcí pořádaných různými centry, jako např. Centrum Locika.

Díky spolupráci s místní akční skupinou Český Západ je ve škole organizováno množství vzdělávacích akcí (projektové dny pro žáky, společné akce s rodiči, besedy, exkurze a výlety s poznávací tematikou apod.), které obohacuje naplňování ŠVP. Místní akční skupina se podílí rovněž na vzdělávání pedagogických pracovníků školy.

Škola se úspěšně zapojila do evropských projektů. Z takto získaných finančních prostředků bylo do školy pořízeno a je využíváno několik digitálních a robotických učebních pomůcek, realizováno další vzdělávání pedagogických pracovníků a probíhá doučování žáků.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Právní subjekt ZŠ a MŠ Záchlumí zřizovatel s účinností od 1. 1. 2022 rozdělil na dva samostatné subjekty základní a mateřskou školu
- jmenování nové ředitelky Základní školy Záchlumí, okres Tachov vydané Obcí Záchlumí s účinností od 1. 7. 2022
- zřízení přípravné třídy od 1. 9. 2022
- činnost školní družiny byla přesunuta z budovy mateřské školy do budovy základní školy.

Silné stránky

- Škola má jasně formulovanou, srozumitelnou a reálnou koncepci a strategii svého rozvoje, pedagogové se se strategií prokazatelně identifikují a škola vynakládá maximální úsilí na to, aby její strategii přijímali za svou i rodiče a identifikoval se s ní zřizovatel
- pedagogové v přípravné třídě systematicky sledují a zohledňují vývoj, procesy učení a učební výsledky každého žáka a pravidelně poskytují žákům účinnou zpětnou vazbu k jejich práci
- vychovatelka vhodně užívá výchovně-vzdělávací strategie, které pomáhají účastníkům zájmového vzdělávání vytvářet pozitivní vztahy, učit se vzájemně spolupracovat a respektovat ostatní.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Procesy řízení i vyhodnocování jsou v základní škole prováděny jen částečně a jen s částečným dopadem na možnost zkvalitňování vzdělávání každého žáka
- systém autoevaluace školy existuje, ale s jejími výsledky se dále dostatečně neworkuje

- vedení školy hodnotí práci pedagogů pouze v částečném rozsahu, zpětná vazba pedagogům není dostatečná
- někteří pedagogové nesplňují požadavky na odbornou kvalifikaci dle zákona, což se negativně projevuje při jejich výchovně vzdělávací činnosti
- spolupráce pedagogů je nedostatečná a má jen omezený dopad na zlepšování kvality poskytovaného vzdělávání
- někteří pedagogové nepřihlízejí ke specifickým potřebám žáků, srozumitelnost požadavků kladených na žáky není vždy ověřována
- pedagogové málo uplatňují ve výuce různé metody a formy práce, aktivity podporující objevování, tvořivost a iniciativu každého z žáků jsou pedagogy voleny v nedostatečném rozsahu
- informace o výsledcích a pokroku žáků nemají potřebnou vypovídací hodnotu
- motivace žáků k učení je nedostatečná
- pouze výjimečně je patrná snaha pedagogů výuku diferencovat
- žáci školy dodržují pravidla jen v omezené míře, v nedostatečném rozsahu provádí vlastní a vzájemné hodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovit kritéria kvalitní výuky v ZŠ, sledovat je při hospitacích a na jejich základu organizovat další vzdělávání
- podnítit práci učitelů s cílem hodiny, sebehodnocením, formativním hodnocením, diferenciací, metodami, formami práce a aktivitami podporujícími objevování a tvořivost žáků
- začínající nekvalifikované učitelce věnovat důslednější podporu, umožnit jí náslechnové hodiny a podpořit ji v dalším systematickém vzdělávání v potřebných oblastech
- ve výuce trvat na aktivizačních metodách a formách výuky – práce ve dvojici a spolupráce ve skupinách, na metodickém rozvoji pedagogického sboru a co největšího sladění kvality výuky
- vytvořit třídní pravidla chování a spolupráce a důsledně dbát na jejich dodržování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Záchlumí, okres Tachov vydaná Obcí Záchlumí pod čj.: 1/2021 dne 26. 8. 2021 s účinností od 1. 1. 2022
2. Jmenování ředitelky Základní školy Záchlumí, okres Tachov vydané Obcí Záchlumí s účinností od 1. 7. 2022
3. Osvědčení o absolvování kvalifikačního studia pro ředitele škol a školských zařízení vydané Krajským centrem vzdělávání a jazykovou školou Plzeň č. 21-0001-01 dne 14. 6. 2022
4. Souhlas se zřízením přípravné třídy vydaný Krajským úřadem Plzeňského kraje pod čj.: PK-ŠMS/11073/22 dne 26. 8. 2022
5. Minimální preventivní program školy pro školní rok 2022/2023
6. Povolení výjimky z nejnižšího počtu žáků základní školy a z nejnižšího počtu žáků v běžné třídě vydané Obcí Záchlumí pod čj.: 702/22/ZACH dne 6. 9. 2022
7. Výpis z rejstříku škol ze dne 26. 1. 2023 - aktuální stav
8. Školní vzdělávací programy pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání platné v tomto školním roce
9. Školní řád základní školy platný v tomto školním roce
10. Vnitřní řád školní družiny platný v tomto školním roce
11. Školní matrika (žádost zákonného zástupce o přijetí dítěte, evidenční list, rozhodnutí o přijetí dítěte do přípravné třídy, rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky)
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
13. Doklady o dosaženém odborném vzdělání pedagogických pracovníků
14. Plán pedagogických rad včetně záznamů z jednání
15. Záznamy z hospitační činnosti
16. Třídní knihy
17. Školní matrika
18. Pedagogická diagnostika

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Roman Krejčí, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Václava Matasová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.